

DAGBOKSFRAGMENT

1997 – 2002

i backspegeln

Carl-Erik Wiberg

Om olivträdets rotsystem och ålder kan säkert åtskilligt berättas. Åtminstone säger vår granne här på ön Brač i Adriatiska havet att olivträdets rötter kan nå minst lika långt under jorden som trädet växer högt ovan jord. Det är som toppen på ett isberg. Man ser eller anar inte hur mycket som döljer sig under ytan. I den heliga staden Hebron har jag sett olivträd som böjda, knotiga, urgröpta och krökta vittnar om mycket hög ålder. Kanske uppemot tusen år. Här i vår lilla öträdgård växer fyra ännu unga träd, vilka enligt vår granne representerar lika många arter. Men det är bara ett av träden som bär ätoliver medan de andra lämpar sig bäst för olja.

Här på ön levde för bara drygt ett halvsekel sedan en poet. Denne poet skrev en dikt han kallade olivträdet. I den beskriver Vladimir Nazor hur han som pojke satt uppkruken i ett olivträd i sin fars vingård och lyssnade till cikadornas gälla sång och havets avlägsna brus. Små vita moln seglade över hans huvud medan jorden låg tung och tyst i sin

solvarma middagsvila. I olivträdet drömde
den unge poeten om hur han såg Pallas
Athena utan sköld och utan spjut pressa
fram ur sin hand droppar av olivolja ned på
den torra stenklippan, olja att lysa med i en
liten lampa under mörka, stormiga
vinternätter på den vuxne poetens bord.
Oljan i lampan doftar som hans fars oliver
och dess flamma är en gnista från solens
glöd.

I olivträdet drömmer pojken ännu medan
druvorna mognar i faderns vingård.
Cikadornas sång stiger allt högre och långt
borta hörs havets låga mummel.
(juli)

Det är den seende och inte den blinde som premieras i världens ögon, för vem vill vara blind och kanske dömas som oförstående, mindre vetande eller mindre värd? Den blinde bryr sig inte, säger man, och uppfattas därför som arrogant. Men medan det allmänna omdömet breder ut sig på den enskildes bekostnad borde också det något diffusa få en chans. Jag ser bara det jag vill se och det som är viktigt för mig menar den blinde och använder sitt mest naiva tonfall för att reta det allmänna omdömet, som i sin tur menar att även om man inte alltid lever som man lär måste hänsyn ändå tas till konvensansen. Den blinde svarar att konvensansen inte alltid har rätt och att man måste inte underordna sig den. Att leva rätt är att kunna leva inte bara på det gemensammas villkor utan även däri innesluta sina egna förutsättningar och drömmar. Man ska inte eftersträva att vara som andra, för det mår ingen bra av avslutar den blinde sin inre dialog förnumstigt.
(juli)